

SAĞLIKTA İLETİŞİM:

Disiplinlerarası Çağdaş Bir Yaklaşım

EDİTÖRLER

Havva KAÇAN
Vasfiye Bayram DEĞER

© Copyright 2023

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi AŞ'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kâğıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN	Sayfa ve Kapak Tasarımı
978-625-399-302-3	Akademisyen Dizgi Ünitesi
Kitap Adı	Yayıncı Sertifika No
SAĞLIKTA İLETİŞİM: Disiplinlerarası Çağdaş Bir Yaklaşım	47518
Editörler	Baskı ve Cilt
Havva KAÇAN ORCID iD: 0000-0003-2493-3051 Vasfiye BAYRAM DEĞER ORCID iD: 0000-0002-7714-9087	Vadi Matbaacılık
Yayın Koordinatörü	Bisac Code
Yasin DİLMEN	MED058000
	DOI
	10.37609/akya.2739

Kütüphane Kimlik Kartı

Sağlıkta İletişim: Disiplinlerarası Çağdaş
Bir Yaklaşım / editörler : Havva Kaçan, Vasfiye Bayram Değer.
Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2023.
200 s. : tablo, şekil. ; 160x235 mm.
Kaynakça var.
ISBN 9786253993023
1. Tıp--Hemşirelik--İletişim.

UYARI

Bu üründe yer alan bilgiler sadece lisanslı tıbbi çalışanlar için kaynak olarak sunulmuştur. Herhangi bir konuda profesyonel tıbbi danışmanlık veya tıbbi tanı amacıyla kullanılmamalıdır. Akademisyen Kitabevi ve alıcı arasında herhangi bir şekilde doktor-hasta, terapist-hasta ve/veya başka bir sağlık sunum hizmeti ilişkisi oluşturmaz. Bu ürün profesyonel tıbbi kararların eşleniği veya yedeği değildir. Akademisyen Kitabevi ve bağlı şirketleri, yazarları, katılımcıları, partnerleri ve sponsorları ürün bilgilerine dayalı olarak yapılan bütün uygulamalardan doğan, insanlarda ve cihazlarda yaralanma ve/veya hasarlardan sorumlu değildir.

İlaçların veya başka kimyasalların reçete edildiği durumlarda, tavsiye edilen dozunu, ilacın uygulanacak süresi, yöntemi ve kontraendikasyonlarını belirlemek için, okuyucuya üretici tarafından her ilaca dair sunulan güncel ürün bilgisini kontrol etmesi tavsiye edilmektedir. Dozun ve hasta için en uygun tedavinin belirlenmesi, tedavi eden hekimin hastaya dair bilgi ve tecrübelerine dayanak oluşturması, hekimin kendi sorumluluğundadır.

Akademisyen Kitabevi, üçüncü bir taraf tarafından yapılan ürüne dair değişiklikler, tekrar paketlemeler ve özelleştirmelerden sorumlu değildir.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi AŞ

Halk Sokak 5 / A Yenışehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Sağlıkta iletişim, birçok önemli nedenle kritik bir rol oynar. Hastaların sağlık durumu, semptomları ve tıbbi geçmişi hakkında doğru ve eksiksiz bilgi sağlanması, sağlık profesyonellerinin doğru teşhis koymalarına ve etkili tedavi planları oluşturmalarına yardımcı olur. İyi iletişim, hastaların kendilerine saygı gösterildiğini hissetmelerine ve sağlık profesyonellerinin onların ihtiyaçlarına duyarlı olduğuna inanmalarına katkıda bulunur. Bu da hasta memnuniyetini artırır. Hastalar sıklıkla sağlık sorunları nedeniyle endişeli, korkulu veya stres altında olabilirler. Etkili iletişim, sağlık profesyonellerinin hastaların duygusal ihtiyaçlarını anlamalarına ve empati göstermelerine yardımcı olur. Hasta iletişimi, hastaların tedavi süreçlerini anlamalarına ve bilinçli kararlar almalarına yardımcı olur. Bilgilendirme aynı zamanda hasta uyumunu artırabilir ve tedaviye katılımı teşvik edebilir. İletişim hataları, tıbbi hataların oluşmasına zemin hazırlayabilir. Yanlış anlamalar veya eksik tıbbi kayıtlar gibi durumlar hatalara neden olabilir. Doğru iletişim, bu tür hataların minimize edilmesine yardımcı olabilir. Sağlık hizmetlerine başvuran bireyler farklı kültürlerden gelebilir. Dolayısıyla doğru iletişim kültürel farklılıkları anlamada ve hasta odaklı bir bakış açısıyla hizmet sunmada önemlidir. Sağlık kararları genellikle hastanın ailesi veya yakınlarıyla birlikte alınır. Etkili iletişim, hastanın ailesiyle işbirliği yapmayı kolaylaştırır ve onların desteğini sağlar. Sonuç olarak, sağlıkta iletişim, hastaların daha iyi sonuçlar elde etmelerini sağlamak için hayati bir öneme sahiptir. Hastaların sağlık hizmetlerinden daha fazla fayda sağlamalarına ve daha iyi sağlık sonuçları elde etmelerine yardımcı olur.

Tam da bu bağlamda sağlık hizmetlerinin verimliliğinin ve etkinliğinin temelini oluşturan iletişim, bu kitapta birçok boyutta incelenmekte; farklı yaş gruplarından başlayarak özel gereksinimli bireylere, kronik hastalıklara ve psikolojik sağlık hizmetlerine kadar geniş bir yelpazede ele alınmaktadır. İletişim sanatı, terapötik iletişim, sağlık boyutu ve etkileyen faktörler başlığında, insanlarla profesyonel iletişim gerektiren sağlık hizmetlerinin sunumunda etkili iletişim tekniklerinin önemine vurgu yapılmaktadır. Aynı zamanda kronik hastalık tanısı almış birey ve aile ile iletişimde hastalık tanısıyla başa çıkmada iletişimin hayati rolü ele alınmakta, hem hasta bireyin hem de ailenin duygusal desteği nasıl ifade ettiği ve kronik hastalığı olan bireylerle etkili iletişim yöntemleri üzerinde durulmaktadır.

Çocuk ve aile ile iletişim bölümünde, çocukların büyüme ve gelişme dönemlerine uygun olarak dil gelişimleri ile iletişim yetenekleri ele alınmaktadır. Ayrıca çocuk ve aile ile terapötik iletişimin dinamiklerine ışık tutularak iletişimde önemli olan kadın, ergen ve yaşlı bireylerle iletişimin boyutları detaylı olarak anlatılmaktadır.

Sağlık çalışanlarının hizmet sunumunda sıklıkla karşılaşılabileceği durumlar da ele alınmaktadır. İntihar riski olan bireylerle iletişim, bağımlı bireyler, özel gereksinimli çocuğu olan ailelerle iletişim, yoğun bakım, palyatif bakım ve bilinçsiz hasta ile iletişim gibi durumlar incelenmektedir. Son olarak, farklı bir alan yaklaşımıyla eğitimde psikolojik sağlık hizmetlerine yaklaşımda iletişimin önemine farklı bir boyutta vurgu yapılmaktadır.

Her bir bölüm, alanında uzman hocalar tarafından, sağlıkta iletişimin kritik önemini göstermek ve herkesin daha bilinçli ve etkili iletişim sağlayabilmesine yardımcı olmak amacıyla yazılmıştır.

Sonuç olarak; “Sağlıkta İletişim: Disiplinlerarası Çağdaş Bir Yaklaşım” başlıklı bu kitap, sağlık alanında okuyan öğrenciler ve sağlık sektöründe çalışan her birey için değerli bir kaynak olma amacını taşımaktadır. Kitap, tıp, hemşirelik, ebelik, sosyal hizmet, psikoloji ve diyetetik gibi sağlık alanlarındaki öğrencilere rehberlik etmenin yanı sıra hastane ortamında çalışan sağlık profesyonelleri, eğitimciler ve akademisyenler için de önemli bir kaynak niteliği taşımaktadır.

Sağlıklı iletişimler dileriz.

Saygılarımızla,

Editörler:

Doç. Dr. Havva KAÇAN

Doç. Dr. Vasfiye BAYRAM DEĞER

İÇİNDEKİLER

Bölüm 1 Sağlık Hizmetlerinde İletişim Sanatı, Terapötik İletişim ve Etkileyen Faktörler.....	1
<i>Nilgün KAHRAMAN</i>	
Bölüm 2 Kronik Hastalığı Olan Birey ve Aile İle İletişim	15
<i>Adem AKTAN</i> <i>Mehmet Zülkif KARAHAN</i>	
Bölüm 3 Çocuk ve Aile İle İletişim.....	27
<i>Gamze KAŞ ALAY</i> <i>Birsen MUTLU</i>	
Bölüm 4 Ergen ve Aile İletişimi	49
<i>Vasfiye BAYRAM DEĞER</i>	
Bölüm 5 Yaşlı ve Aile İletişimi	65
<i>Sebahat ATEŞ</i> <i>Gizem GÜNEŞ</i>	
Bölüm 6 Özel Gereksinimli Çocuk ve Aileleri İle İletişim.....	77
<i>Funda GÜMÜŞ</i>	
Bölüm 7 İntihar Riski Olan Birey, Aile ve Toplumla İletişim	89
<i>Hıdır APAK</i> <i>Metin ERDEM</i>	
Bölüm 8 Sağlık Hizmetlerinde iletişimin Önemi ve İlişkide Güçlük Oluşturan Bireyler/Hastalar ile İletişim.....	105
<i>Havva KAÇAN</i>	
Bölüm 9 Yoğun Bakım ve Bilinci Kapalı Hasta İle İletişim.....	121
<i>Hakan AKELMA</i> <i>Enes ÇELİK</i>	
Bölüm 10 Bağımlı Bireylerin Aileleri ile İletişim.....	131
<i>Elçin BALCI</i>	
Bölüm 11 Kadın, Aile ve İletişim	139
<i>Gülhan YİĞİTALP</i>	
Bölüm 12 Eğitimde Kapsayıcı Psikolojik Sağlık Hizmetleri ve İletişim	157
<i>Halis SAKIZ</i>	

YAZARLAR

Doç. Dr. Hakan AKELMA

Mardin Artuklu Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon AD

Adem AKTAN

Uzm. Dr., Mardin Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Kardiyoloji Kliniği

Doç. Dr. Hıdır APAK

Mardin Artuklu Üniversitesi Sağlık
Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü

Doç. Dr. Sebahat ATEŞ

Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Hemşirelik Bölümü

Prof. Dr. Elçin BALCI

Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk
Sağlığı Anabilim Dalı

Öğr. Gör. Dr. Enes ÇELİK

Mardin Artuklu Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon AD

Doç. Dr. Vasfiye BAYRAM DEĞER

Mardin Artuklu Üniversitesi, Sağlık
Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü

Arş. Gör. Dr. Metin ERDEM

Bingöl Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi
Sosyal Hizmet bölümü

Doç. Dr. Funda GÜMÜŞ

Dicle Üniversitesi Atatürk Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Hemşirelik Bölümü

Arş. Gör. Gizem GÜNEŞ

Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Hemşirelik Bölümü

Doç. Dr. Havva KAÇAN

Kastamonu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Psikiyatri
Hemşireliği AD

Öğr. Gör. Dr. Nilgün KAHRAMAN

Ankara Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi,
Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı

Prof. Dr. Mehmet Zülkif KARAHAN

Mardin Artuklu Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Kardiyoloji AD

Arş. Gör. Gamze KAŞ ALAY

Kastamonu Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi Hemşirelik Bölümü Çocuk
Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD

Doç. Dr. Birsen MUTLU

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Florence
Nightingale Hemşirelik Fakültesi Çocuk
Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD

Doç. Dr. Halis SAKIZ

Mardin Artuklu Üniversitesi, Edebiyat
Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü

Doç. Dr. Gülhan YİĞİTALP

Dicle Üniversitesi Atatürk Sağlık Bilimleri
Fakültesi Hemşirelik Bölümü